

Život bez závislostí, n. o., Partizánska 39, 058 01 Poprad
IČO: 42000157, DIČ: 2022291931

**Výročná správa
za rok 2008**

Poprad 2009

Úvod

Nezisková organizácia Život bez závislostí bola zaregistrovaná 21. decembra 2005 rozhodnutím Krajského úradu v Banskej Bystrici.

Svoje poslanie vníma v pomoci jednotlivcom, rodinám, inštitúciám a miestnym komunitám, ktoré sa rozhodli pracovať na prerušení cyklu závislostí a chcú riešiť problémy súvisiace so závislosťou a jej dôsledkami.

Nezisková organizácia svoje poslanie naplňa v spolupráci s inými organizáciami a jednotlivcami prostredníctvom:

- osvetovej činnosti, sociálnej prevencie a poradenstva,
- podporného vzdelávania – závislých a ich rodinných príslušníkov, laickej a odbornej verejnosti zameranej na prácu medzi závislými a rizikovými skupinami obyvateľstva,
- získavania, prekladov, adaptácie, tvorby a vydávania náučno-vzdelávacích materiálov
- asistencie pri zriaďovaní svojpomocných skupín zameraných na prekonávanie závislostí a ich účinkov,
- organizovania konferencií, seminárov, výchovno-rekreačných táborov a aktivít zameraných na ochranu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt.

I. Prehľad činností vykonávaných v roku 2008

Práca neziskovej organizácie prebiehala v zmysle schválených programov a aktivít na rok 2008, ktoré Správna rada schválila na svojom zasadnutí 15. marca 2008.

Na realizácii jednotlivých programov sa podieľali pracovníci n.o.: Joe Ann Shelton, M.A., Joyce De Ridder, PhD., ThDr. Jozef Brenkus, PhD., Jana Jurčová, Mgr. Beáta Černáková a dobrovoľníci neziskovej organizácie.

Financovanie jednotlivých programov a aktivít bolo zabezpečované v zmysle schváleného rozpočtu na rok 2008.

1. Predná Hora – OLÚP, CPLDZ

1.1 Vzdelávacie skupiny Dvanásť krokov

Vzdelávanie o Dvanástich krokoch prebiehali v utorok, od septembra boli presunuté na štvrtok, v čase 13.00 – 15.00 hod. Počas roka 2008 bolo vzdelávanie realizované v piatich skupinách, ktoré sa oboznamovali s Dvanástimi krokmi v rámci osemtyždenných vzdelávacích cyklov. Vzdelávania sa nepravidelne zúčastňovali 3 pracovníci OLÚP/CPLDZ a 123 pacientov:

- ! 29. januára – 18. marca 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 31 pacientov OLÚP.
- ! 25. marca – 13. mája 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 18 pacientov OLÚP.
- ! 3. júna – 22. júla 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 23 pacientov OLÚP.
- ! 4. septembra – 23. októbra 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 23 pacientov OLÚP.
- ! 30. novembra – 18. decembra 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 28 pacientov OLÚP.

Každá vzdelávacia skupina začínala úvodným stretnutím, na ktorom sa záujemcovia oboznámili s podstatou Programu 12 krokov a Dohovorom vzdelávacej skupiny. (Program 12 krokov zostavili v roku 1935 v USA anonymní alkoholici. Program sa odvtedy rozšíril do vyše 120 krajín sveta a úspešne ho používajú milióny ľudí, ktorí sa pomocou neho zotavujú z rôznych látkových i nelátkových závislostí. V súčasnosti fungujú státisíce svojpomocných skupín, v ktorých sa stretávajú milióny zotavujúcich ľudí.)

Vzdelávanie o 12 krokoch zabezpečovali Joe Ann Shelton, Joyce De Ridder, Jozef Brenkus a Jana Jurčová.

1.2 Vzdelávanie o prevencii recidívy

V roku 2008 nezisková organizácia pokračovala na Prednej Hore aj v programe *Prevenca recidívy*. Program je určený najmä pacientom, ktorí sú na liečení viac než jedenkrát a majú problém s udržaním si abstinencie. Aj tento program je rozvrhnutý do ôsmich týždňov. Pozostáva z teoretickej a praktickej časti. Konal sa každý štvrtok od 13.00 – 15.00 hod.

Veľká časť účastníkov tohto vzdelávacieho programu sa zúčastňovala aj na programe 12 krokov, čo výrazným spôsobom prispieva zvýšeniu ich šanci na úspešné zotavovanie sa.

V roku 2008 sa realizovalo vzdelávanie v tomto programe v rámci dvoch študijných skupín a pravidelne sa na ňom zúčastňovala jedna pracovníčka OLÚP, nepravidelne ďalší dvaja a 47 pacientov:

- ! 31. januára – 20. marca 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 26 pacientov.
- ! 27. marca – 15. mája 2008
Na vzdelávaní sa zúčastnilo 21 pacientov.

Od septembra 2008 začala toto vzdelávanie pre pacientov jedného z oddelení OLÚP realizovať zaškolená terapeutka tohto oddelenia. Na základe rozhodnutia vedenia OLÚP budú toto vzdelávanie absolvovať všetci pacienti liečebne. Vzdelávanie zabezpečovali Joyce De Ridder, Joe Ann Shelton a Jana Jurčová.

1.3 Stretávanie svojpomocných skupín 12 krokov

Účastníci vzdelávania sa zúčastňovali aj na nedeľných stretnutiach svojpomocnej skupiny, ktorú navštevovali aj členovia miestnych skupín AA v Poprade a v Kežmarku. Stretnutia trvali jednu hodinu.

Okrem účastníkov vzdelávacích skupín prichádzali na ne aj ďalší pacienti z jednotlivých oddelení. Účasť na stretnutiach sa pohybovala od 20 do 50 pacientov. V roku 2008 sa konalo sedem takýchto stretnutí.

Stretnutia boli pre pacientov príležitosťou oboznámiť sa s atmosférou svojpomocnej skupiny. V rámci stretnutia predsedajúci predniesol tému, ku ktorej sa mohli zúčastnení pripojiť zdieľaním svojej skúsenosti, sily a nádeje. Účastníci boli povzbudzovaní, aby po odchode z liečenia pokračovali v návšteve svojpomocných skupín v mieste svojho bydliska, regiónu a takto pokračovali vo svojom doliečovaní sa.

1.4 Tréning interpersonálnych zručností v CPLDZ

Od začiatku roka 2008 v CPLDZ pokračoval posledný cyklus nácviku interpersonálnych zručností, ktorý zabezpečoval Jozef Brenkus. V rámci trinásťtýždenného cyklu, ktorý bol realizovaný v spolupráci s terapeutmi CPLDZ, prebiehal nácvik zručností potrebných pre úspešné zotavovanie sa zo závislostí. Na stretnutiach sa preberali témy – ako začať a udržiavať rozhovor, vyjadrovanie a prijímanie komplimentov, neverbálna komunikácia, vyjadrovanie pocitov a rozprávanie o sebe, aktívne počúvanie, vyjadrovanie a prijímanie kritiky, prijímanie kritiky ohľadom užívania drog, odmietanie návrhov, rozširovanie siete sociálnej podpory, blízke a intímne vzťahy.

Stretnutia trvali dve hodiny a pozostávali z teoretickej a z praktickej časti, počas ktorej sa modelovali situácie súvisiace s témou stretnutia a prebiehal samotný nácvik zručností. Súčasťou tréningu boli aj cvičenia, ktoré účastníci vypracovávali počas týždňa. Zúčastňovala sa na nich väčšina pacientov Centra.

Nácvik interpersonálnych zručností sa konal 31. januára – 24. apríla 2008. Na tento cyklus vzdelávania nadväzoval seminár zážitkového vzdelávania, ktorý bol zorganizovaný v spolupráci so spolupracovníkmi neziskovej organizácie Garym a Nancy Stormovými.

Podľa dohovoru s vedením CPLDZ v nácvikoch interpersonálnych zručností pokračuje terapeut Centra. Nezisková organizácia mu poskytla všetky materiály, ktoré boli v rámci týchto nácvikov používané.

1.6 Aktivity konané v spolupráci s partnermi na Slovensku a zo zahraničia

Okrem uvedených aktivít v roku 2007 nezisková organizácia zabezpečila pre Prednú Horu aj niekoľko aktivít v spolupráci so svojimi partnermi na Slovensku a v zahraničí.

Hudobné a spevácke aktivity

V rámci spolupráce s cirkevným zborom Bratskej jednoty baptistov v Poprade nezisková organizácia sprostredkovala vystúpenie hudobnej country skupiny pre pacientov OLÚP a CPLDZ.

Vystúpenie skupiny bolo prijaté pacientmi veľmi pozitívne, takže bolo vyjadrenie želanie, aby svoje vystúpenie zopakovali aj v budúcnosti.

Nácvik interpersonálnych zručností v rámci zážitkového učenia

V dňoch 28. apríla – 2. mája 2008 sme opäť zorganizovali pre CPLDZ nácvik interpersonálnych zručností formou zážitkového učenia. Nácvik bol zorganizovaný v spolupráci so zahraničnými spolupracovníkmi Garrym a Nancy Stormovými.

Zážitkové učenie prebiehalo v prírode a bolo zamerané na nasledovné oblasti: riešenie problémov, uvedomenie si hnevu, uvedomenie si negatívneho zmýšľania, vyjadrovanie a prijímanie kritiky. V rámci tohto vyučovania mali pacienti Centra príležitosť uvedomiť si rozdiel medzi intelektuálnym pochopením zručnosti a schopnosťou zručnosť používať.

9. mája 2008 bola s pacientmi, za prítomnosti ich terapeuta, urobená spätná väzba ohľadom vyučovania. Pacienti aj ich terapeut Centra hodnotili nácvik veľmi pozitívne.

Hodnotenie aktivít na Prednej Hore

Na stretnutiach s vedením OLÚP boli aktivity, ktoré konala, resp. zabezpečovala nezisková organizácia hodnotené veľmi priaznivo. Pri stretnutiach s vedením ústavu i terapeutmi bolo konštatované, že u pacientov, ktorí sa zúčastňovali na vzdelávaní a aktivitách, je možné pozorovať zvýšený záujem o svoje zotavovanie. Prejavovalo sa to v aktívnom prístupe k liečbe i v rámci budovania vzťahov s komunitou liečebne a vlastnou rodinou.

Pacienti, ktorí sa zúčastňovali na aktivitách Života bez závislostí, pozitívne hodnotili prínos jednotlivých programov pre ich zotavovanie. Viacerí z nich sa po príchode domov zapojili do činnosti podporných skupín v mieste svojho bydliska.

Všetky materiály, ktoré boli v rámci uvedených aktivít používané, poskytovala naša nezisková organizácia pacientom OLÚP a CPLDZ bezplatne. Pacientom i pracovníkom, ktorí mali záujem o ďalšie materiály, sme zabezpečili za úhradu režijných nákladov ich rozmnoženie.

2. Vzdelávanie závislých z iných organizácií

2.1 Vzdelávanie o 12 krokoch v Ľubici

V roku 2008 bolo pre klientky Inštitútu Krista Veľkého v Žakovciach, ktoré žijú v Dome Božieho milosrdenstva v Ľubici, zabezpečované vzdelávanie o 12 Krokoch. Vzdelávanie sa konalo raz týždenne od 16. septembra – 2. decembra 2008. Zúčastňovalo sa na ňom šesť žien. Vzdelávanie zabezpečovali Joe Ann Shelton, Joyce De Ridder a Jana Jurčová.

Viaceré z týchto žien začali v rámci ďalšieho zotavovania sa navštevovať stretnutia svojpomocnej skupiny AA v Kežmarku.

2.2 Vzdelávanie o 12 krokoch v Nitre

Život bez závislostí, v spolupráci so Združením služieb AA v Nitre, zabezpečil v dňoch 6. - 8. júna 2008 seminár o 12 krokoch pre zotavujúcich sa alkoholikov. Cieľom seminára bolo prehĺbenie poznania Programu 12 krokov pre potreby vlastného zotavovania. Pridruženým cieľom bolo naučiť absolventov vzdelávania, ako môžu ako „sponzori“ používať pri práci s iným zotavujúcim sa alkoholikom používať materiály, ktoré boli napísané pre potreby našej práce na Prednej Hore.

Absolventi vzdelávania hodnotili toto trojdenné vzdelávanie ako veľmi prospešné pre svoje zotavovanie a prácu. Prejavili záujem, aby bolo opäť zorganizované pre ďalších záujemcov zo svojpomocných skupín alkoholovo a drogovovo závislých.

3. Práca neziskovej organizácie so závislými a ich rodinami

3.1 Individuálna práca so zotavujúcimi sa alkoholikmi

Tí jedinci z podtatranského regiónu, ktorí sa liečili na Prednej Hore a zúčastňovali sa na vzdelávaní o 12 krokoch, mali možnosť pokračovať vo svojom doliečovaní v rámci individuálnych stretnutí aj počas roka 2008. Individuálne stretnutia s alkoholovo závislými jedincami, zvyčajne jedenkrát týždenne, zabezpečuje Joe Ann Shelton, tlmočenie zabezpečujú – pre ženy Jana Jurčová, pre mužov Jozef Brenkus.

Počas roka 2008 sa na týchto stretnutiach zúčastňovalo deväť žien (päť týždenne, dve každý druhý týždeň a dve v rámci svojich možností) a štyria muži. Viacerí z nich sa už aktívne zúčastňujú na stretnutiach svojpomocnej skupiny pre alkoholovo závislých a aplikujú princípy 12 krokov AA v každodennom živote.

Okrem individuálnych stretnutí boli v roku 2008 postupne pripravovaní zotavujúci sa alkoholici aj na „sponzoring“, ktorý spočíva v tom, že dlhšie sa zotavujúci alkoholik pomáha, na základe zdieľania sa so svojou skúsenosťou, začínajúcemu abstijnúcemu alkoholikovi udržať si triezvosť.

3.2 Pomoc pre rodinných príslušníkov závislých

Počas roka 2008 pokračovalo aj poskytovanie pomoci rodinným príslušníkom závislých. Bolo realizované najmä formou telefónnych a e-mailových kontaktov, ale aj v rámci osobných stretnutí s pracovníkmi neziskovej organizácie. Výrazným nástrojom v tejto práci bolo poskytovanie literatúry a informačných letákov, pozývania na stretnutia svojpomocných skupín pre rodinných príslušníkov a priateľov závislých, ale aj osobného poradenstva.

Systematickému poradenstvu klientom a vzdelávaniu o robení Programu 12 krokov sa venovala najmä Joyce De Ridder.

3.3 Pomoc pri zriaďovaní svojpomocných skupín – konzultácia, zakladanie skupín

Závislosť je chronická choroba, ktorá si vyžaduje celoživotné zotavovanie a podporu zo strany rodiny i spoločnosti. Alkoholizmus sa však stáva nielen chorobou daného jednotlivca, ale aj celej rodiny. Z toho dôvodu je dôležitou súčasťou tréningu na Prednej Hore aj príprava pacientov na aktívne využívanie pomoci svojpomocných skupín. V prípade, že účastníci tréningu nemajú v mieste svojho pobytu možnosť navštevovať stretnutia svojpomocnej skupiny, je im ponúknutá možnosť asistencie pri jej zriadení. Pomoc pri zriaďovaní skupín je orientovaná na zakladanie podporných skupín pre závislých, ako aj pre ich rodinných príslušníkov a priateľov. V roku 2008 bola takáto asistencia, resp. konzultácie poskytnuté pre zotavujúcich sa alkoholikov vo viacerých mestách Slovenska.

Nezisková organizácia zorganizovala 12. apríla 2008 v Košiciach stretnutie s absolventmi nášho vzdelávania o 12 krokoch na Prednej Hore. Boli pozvaní najmä tí, ktorí bývali v Košiciach a okolí. Výsledkom tohto stretnutia bolo rozhodnutie zúčastnených založiť svojpomocnú skupinu pre závislých i pre rodinných príslušníkov a priateľov závislých.

Obe skupiny sa stretávajú každý druhý týždeň od 18.00 do 19.00 hod., v priestoroch Bratskej jednoty baptistov na ulici Slovenskej jednoty 16. Nezisková organizácia pomáha týmto skupinám v ich raste. Účastníci stretnutia z Košíc postupne preberajú vedenie stretnutí týchto skupín. Zámerom je, aby v priebehu roka 2009 dokázali fungovať bez pomoci neziskovej organizácie.

3.4 Stretnutia žien so zameraním na sociálne aktivity

V roku 2008 nezisková organizácia pokračovala so stretávaním zotavujúcich sa žien z alkoholizmu a žien z prostredia, v ktorom sa prejavovalo či prejavuje verbálne alebo fyzické násilie. Cieľom stretnutí je sociálna integrácia a získavanie zdravých sociálnych vzťahov. Skupina je zložená zo žien, ktoré zápasia s riešením svojej situácie a pracovníčok a dobrovoľníčok neziskovej organizácie. Stretnutia umožňujú zúčastneným v bezpečnom prostredí, počas spoločnej večer a spoločenských hier, hovoriť o svojich pocitoch, potrebách a problémoch, čím dochádza k vzájomnému zblížovaniu sa a vytváraniu nových, zdravých vzťahov, zručností a návykov. Na stretnutiach sa zúčastňuje 8 – 10 žien z rizikového prostredia a štyri ženy z neziskovej organizácie.

Tento rok skupina žien v dňoch 5. – 7. septembra 2008 strávila spoločný víkend v Kôprovej doline. Náklady na tieto stretnutia sú zabezpečované z prostriedkov neziskovej organizácie.

4. Aktivity s deťmi zo závislých rodín

4.1 Letný tábor „Klub 12“

Tohoročné letné tábory sa konali v termínoch 27. júla – 3. augusta 2008 a 10. – 16. augusta 2008. Boli organizované pre deti zo závislých rodín, s ktorými sme pracovali už aj v predchádzajúcich rokoch. Vzhľadom na to, že sme do nich zahrnuli všetky deti, ktoré sa doposiaľ zúčastnili na predchádzajúcich táboroch, veková hranica bola zvýšená na 16 rokov. Z toho dôvodu bolo rozhodnuté, že budú dva oddelené tábory pre chlapcov a dievčatá.

Tábor bol opäť zorganizovaný v chatovej oblasti Žabienec, v blízkosti obce Šuňava, v okrese Poprad, v rekreačnom zariadení Výskumného ústavu chemických vlákien, a. s., so sídlom vo Svite. Zúčastnilo sa ho tridsať detí, dvanásť dievčat a osemnásť chlapcov, ktorých rodičia sa liečili na Prednej Hore alebo ich matky sa zúčastňujú na aktivitách Života bez závislosti.

Tábor nadväzoval na témy a skúsenosti z predchádzajúcich rokov. Téma tábora bola „*Kroky správnym smerom*.“ Počas jednotlivých dní sa formou zážitkového učenia rozoberali prvé štyri Kroky AA, ktoré vo svojom zotavovaní uplatňuje aj väčšina rodičov zúčastnených detí. Na vyučovanie nadväzovali aktivity, ktoré prehľbovali danú tému a umožňovali jej aplikáciu v každodennom živote. Popoludní sa deti zúčastňovali na športových a záujmových aktivitách – ručných prácach, bábkarskom krúžku.

Chod tábora zabezpečovalo trinásť pracovníkov a dobrovoľníkov neziskovej organizácie. Dievčenský tábor viedla Jana Jurčová, chlapčenský tábor Jozef Brenkus. U zúčastnených detí bolo zrejme, že osobnostne rastú a zotavujú sa.

4.2 Následné stretnutie s deťmi, ktoré sa zúčastnili na letných táboroch

Zámerom neziskovej organizácie je kontinuálne prispievať k zotavovaniu detí zo závislých rodín. Z toho dôvodu na letné tábory nadväzujú ďalšie aktivity – táborový spravodaj a štvrťročné stretnutia táborníkov. Cieľom týchto aktivít je upevňovať v deťoch získané poznatky a zároveň im umožniť budovanie zdravých vzťahov potrebných pre ich zotavovanie sa z dôsledkov závislosti vo vlastnej rodine.

Počas roka boli zúčastneným deťom distribuované dve vydania *Spojky*, občasnika táborníkov. Spravodaj má za cieľ upevňovať kontakty s deťmi a formou súťažnej úlohy, tajničiek, písomného kontaktu prehľbovať aktivity vedúce k ich zotavovaniu.

Potáborové stretnutia sa konali v dňoch 28. – 29. marca 2008 a 21. – 22. novembra 2008. Zúčastnilo sa na nich tridsaťosem detí. Stretnutia boli príležitosťou oživiť vzájomné kontakty, ale aj prehľbiť poznatky súvisiace so závislosťou a zotavovaním. Súčasťou stretnutí boli aj rekreačné aktivity – hry a sobotňajší program v zariadení Aquacity Poprad a nácvik bowlingu zariadení Klubu Victory v Poprade – Veľkej.

Stretnutia zabezpečili pracovníci a dobrovoľníci, ktorí s deťmi pracujú počas letných táborov. Vzhľadom na záujem detí a rodičov o tieto aktivity bolo prijaté rozhodnutie pokračovať vo vydávaní *Spojky* a v organizovaní stretnutí aj v roku 2009.

4.3 Spolupráca so Špeciálnou základnou školou v Spišskej Novej Vsi

Spolupráca so Špeciálnou základnou školou v Spišskej Novej Vsi pokračovala v roku 2008 formou konzultácií s vedením školy o realizácii podporného vzdelávania na škole a v rámci členstva nášho zástupcu, Jany Jurčovej, v Rade školy.

5. Vzdelávanie pracovníkov cirkví

5.1 Rozvoj spolupráce s cirkevnými spoločenstvami

V roku 2007 nezisková organizácia v rámci svojich kontaktov s predstaviteľmi cirkví a cirkevných spoločenstiev konzultovala o potrebe podpory pre zotavujúcich sa alkoholikov a ich rodiny. V rámci týchto konzultácií došlo k dohode s jednotlivými cirkvami o ochote podporovať prácu neziskovej organizácie formou modlitieb a iných foriem im dostupnej pomoci. Život bez závislostí deklaroval svoju ochotu pomôcť cirkevným spoločenstvám v oblasti vzdelávania duchovných a pracovníkov zborov, ako aj v oblasti rozvoja zborových tímov zameraných na prevenciu závislosti a prácu so závislými a rodinami v cirkevných spoločenstvách a v miestnej komunite, kde pôsobia.

Počas roka 2008 pokračovalo rozvíjanie týchto kontaktov formou listov cirkevným spoločenstvám i formou návštev bohoslužieb cirkví. Riaditeľ uskutočnil trinásť návštev zborov rôznych cirkevných zborov, dve návštevy miestnych skupín evanjelickej aliancie a jedno stretnutie s katolíckym biskupom. Počas týchto stretnutí kázal v cirkevných spoločenstvách, stretával sa s ich pracovníkmi, členmi a tými, čo sa chceli dozvedieť viac o službe závislým i o riešení svojich a rodinných problémov. Informoval cirkevné spoločenstvá o príprave regionálnych konferencií a o zámere budovať cirkevné tímy pre službu závislým a ich rodinám a pre prevenciu.

5.1 Regionálne cirkevné konferencie

Regionálne konferencie sa konali v septembri 2008 v Košiciach, v Banskej Bystrici a v Bratislave. Na konferenciách sa zúčastnilo 29 zborov z šiestich denominácií.

Každý registrovaný zbor dostal výtlačok príručky *Budovanie cirkevných tímov* a CD, na ktorom je príručka v PDF formáte. Okrem príručky každý zúčastnený zbor dostal kurz *Prevencia problémov s alkoholizmom a drogami*, brožúru *Konfrontovanie problémov s alkoholom v cirkevnom spoločenstve* a zoznam materiálov dostupných v neziskovej organizácii.

Každý z účastníkov konferencií dostal príručku *Budovanie cirkevných tímov* na CD nosiči a výtlačok kurzu *Prevencia problémov s alkoholizmom a drogami*.

Následným krokom v práci s cirkevnými zbormi boli konzultácie ohľadom ich predkladania žiadosti o asistenciu pri budovaní tímov a posúdenie vyplnených žiadosti zborov. Termín podania žiadosti bol stanovený 31. decembra 2008

5.2 Seminár zážitkového vzdelávania

Štrnásť účastníkov zo štyroch denominácií sa zúčastnilo na víkendovom seminári, ktorý sa v dňoch 3. – 5. októbra 2008 konal v Račkovej doline. Viedol ho Gary Storm. Seminár bol zameraný na facilitáciu a zhodnocovanie aktivít zážitkového vzdelávania. Prebiehal v angličtine, ale vzdelávacie materiály boli preložené do slovenčiny.

Cieľom vzdelávania bolo pripraviť pracovníkov zo Slovenska na používanie zážitkového vyučovania vo svojej práci a pripraviť ich na vzdelávanie iných o takomto vyučovaní. Absolventi vzdelávania môžu slúžiť aj ako potenciálni spolupracovníci pri príprave pracovníkov najmä pre prácu s deťmi a mládežou ako aj pre preventívne aktivity.

6. Príprava vzdelávacích materiálov, publikácie

Rok 2008 bol aj rokom intenzívnej prípravy vzdelávacích materiálov. Bolo potrebné pokračovať v príprave, preklade materiálov pre tábory, seminár zážitkového vzdelávania, pre pripravované vzdelávanie cirkevných tímov i pre prácu podporných skupín. Veľká časť

Materiály boli buď publikované tlačou alebo na CD nosičoch alebo boli rozmnožené a viazané hrebeňovou väzbou.

6.1 Vydané vzdelávacie materiály

Pre zabezpečenie regionálnych konferencií a vzdelávanie cirkevných tímov boli doposiaľ pripravené a vydané nasledovné materiály:

Budovanie cirkevných tímov pre službu závislým a pre prevenciu. Príručka bola vydaná s podporou OZ Asistenčné línie.

Prevencia problémov s alkoholizmom a drogami: Kurz pre duchovných a pracovníkov cirkví, Konfrontovanie problémov s alkoholom a drogami. Uvedené materiály boli vydané s podporou Nadáciou HTA Slovakia.

Pre potreby seminára o zážitkovom vzdelávaní bola pripravená a rozmnožená príručka *Facilitácia a rozbor zážitkových vzdelávacích aktivít.* Príručka bola vydaná z prostriedkov neziskovej organizácie.

Pre potreby vzdelávania o 12 krokoch bola vydaná brožúra *Cesta víťaza.* Šlo o dotlač čítanky ku kurzu, ktorá vyšla v prvom vydaní v roku 2006.

Pre potreby zakladania svojpomocných skupín bola zostavená brožúra *Ako založiť podpornú skupinu pre prevenciu recidívy.* Brožúra je dostupná v elektronickej forme.

6.2 Pripravované materiály do tlače

Pre potreby vzdelávania o 12 krokoch AA bola pripravená do tlače *Vzdelávacia príručka 12 krokov.* Táto príručka bola revidovaná. Boli v nej zohľadnené poznatky našej doterajšej práce s komunitou závislých. Bola vytlačená s podporou Vydavateľstva Slza v januári 2009.

Pre potreby vzdelávania cirkevných tímov je pripravovaná séria vzdelávacích materiálov – *Rovnica závislosti, Závislosť a rodina, Dvanásť krokov správnym smerom, Služby podporných skupín, Iné závislosti.* Časť z nich bude vydaná na DVD nosičoch, časť rozmnožená.

Pre prácu so zotavujúcou sa komunitou bola preložená príručka *Hnev: Príručka o zdravom hneve pre laikov.* Príručka bude dostupná na CD nosičoch.

Pre potrebu preventívnej práce cirkevných tímov i na školách bola preložená príručka *Ako posilniť ochranné faktory u detí: Príručka pre učiteľov o rozvíjaní sociálnych zručností.* Príručka bude dostupná na CD nosičoch.

7. Príspevky na konferenciách, vystúpenia v médiách, kontakty s cirkevnými spoločenstvami

Nezisková organizácia naplňa svoje poslanie aj formou osvetovej činnosti a vzdelávania laickej a odbornej verejnosti zameranej na prácu medzi závislými a rizikovými skupinami obyvateľstva.

Počas roka 2008 pracovníci neziskovej organizácie naplnili tento zámer nielen v rámci individuálnych konzultácií, poradenstva a v rámci už uvedených činností, ale aj aktívnou účasťou na konferenciách, cirkevných zhromaždeniach a príspevkami v médiách.

7.1 Konferencie

Riaditeľ neziskovej organizácie sa 28. – 30. januára 2008 zúčastnil na medzinárodnej konzultácii organizovanej neziskovou organizáciou Genesis Social Enterprise v Alfreton, Veľkej Británii. Konzultácia bola zameraná na možnosti kooperácie neziskových organizácií v oblasti služieb v miestnych komunitách a na získavanie grantov a alternatívnych zdrojov v prospech služby v miestnych komunitách.

7.2 Masovokomunikačné prostriedky

V roku 2008 pokračovalo vydávanie príspevkov neziskovej organizácie v Podtatranských novinách rubrika pod názvom „Život bez závislostí“. Príspevky boli počas prvého polroka zverejňované raz za dva týždne. Príspevky Joyce De Ridder pojednávajú o problémoch súvisiacich so závislosťou a zotavovaním.

Rubrika obsahovala aj kontaktné informácie na neziskovú organizáciu. Na každý príspevok čitatelia reagovali, takže nezisková organizácia mala možnosť aj takýmto spôsobom pomáhať jednotlivcom, rodinám, odborníkom pracujúcim so závislými a ich rodinami. Okrem priamych kontaktov rubrika slúžila aj v oblasti osvetovej práce s verejnosťou.

II. Ročná účtovná závierka

1. Zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

V roku 2008 činili celkové príjmy neziskovej organizácie 1 301 615,00 Sk, celkové výdaje činili 1 198 832,00 Sk. Rozdiel medzi príjmami a výdavkami činí 102 783,00 Sk.

2. Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch

Podrobné členenie príjmov a výdavkov je obsiahnuté v účtovnej uzávierke.

3. Správa revízora

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2008 nezisková organizácia nedostala dotácie zo štátneho rozpočtu a príjmy neziskovej organizácie neprekročili výšku päť miliónov, ročná uzávierka nebola overovaná audítorom.

Činnosť neziskovej organizácie a jej hospodárenie boli v zmysle Štatútu neziskovej organizácie hodnotené revízorom Štefanom Ševčíkom na výročnom stretnutí správnej rady dňa 7. marca 2009.

Revízor odporučil Správnej rade schváliť účtovnú závierku za rok 2008 bez výhrad, čo aj Správna rada urobila svojím uznesením číslo 2 zo dňa 7. marca 2009.

III. Závažné skutočnosti práce neziskovej organizácie

1. Zmeny, ku ktorým došlo v priebehu roka 2008

Joe Ann Shelton a Joyce De Ridder oznámili Správnej rade na jej októbrovom zasadnutí svoj zámer vrátiť sa späť do USA. V súvislosti s týmto zámerom rezignovali na svoje členstvo v Správnej rade. Ďalšia spolupráca s neziskovou organizáciou bude pokračovať v rámci ich participácie na jednotlivých projektoch.

Na základe tejto skutočnosti začala Správna rada zabezpečovať potrebné zmeny v obsadení uvoľnených miest v Správnej rade.

Záver

Výročná správa bude schválená Správnou radou schválená dňa 7. marca 2009. V zmysle štatútu neziskovej organizácie bude pre verejnosť dostupná v sídle neziskovej organizácie a na webovej stránke: www.zivotbezzavislosti.sk.